

Prof. dr hab. Andrzej Biegun
Akademia Muzyczna
im. Krzysztofa Pendereckiego
w Krakowie

Kraków 11.12.2025 r.

Recenzja rozprawy doktorskiej przedstawionej przez

mgr Justynę Gęsicką

***Analiza wybranych arii z oper Gioacchino Rossiniego w kontekście
praktyki wykonawczej i interpretacyjnej***

Promotor: Prof. dr hab. Małgorzata Grela

Recenzja przeprowadzona na zlecenie Rady Dziedziny Sztuki
Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy

Celem rozprawy doktorskiej Pani mgr Justyny Gęsickiej jest przedstawienie aktualnych praktyk wykonawczych wybranych arii Gioacchino Rossiniego oraz ich analiza w samodzielnym, artystycznym opracowaniu.

Podstawowy cel badawczy postawiony przez Kandydatkę to rozwiązanie problemu czy współczesna praktyka wykonawcza różni się od ukształtowanych w przeszłości tradycji wykonawczych.

Opisane w dysertacji zasady wykonawcze wywodzą się z norm samego kompozytora oraz z elementów utworów, które na stałe weszły do praktyki wykonawczej poprzez tradycję z podkreśleniem, że odbiór i problematyka wykonania arii zależą od wykonawczyń.

W pracy Autorka zastosowała zarówno metody jakościowe, jak i ilościowe.

Do metod ilościowych należą pomiary tempa dokonywane przy użyciu metronomu oraz analiza liczby dźwięków w poszczególnych wykonaniach.

Jakość wykonania była analizowana na podstawie własnego, artystycznego komentarza wybranych arii.

Wyniki przeprowadzonych badań wskazują, że wykonawstwo wybranych arii pozostaje relatywnie stabilne mimo upływu czasu.

Ze względu na atrakcyjność arii Kompozytora, materiał ten bywa wykonywany przez różne głosy, często również jest poddawany modyfikacjom, mimo wyraźnie ustalonych norm.

Należy podkreślić, że omawiana praca wnosi nowy obraz i precyzyjnie określa zasady wykonawcze arii skomponowanych przez Gioacchino Rossiniego.

Materiał rozprawy, który Kandydatka kolejno omawiała i analizowała, zawarty jest we Wstępie, trzech rozbudowanych rozdziałach oraz Podsumowaniu i Bibliografii.

I tak, Rozdział 1 jest skupiony na profilu kompozytora oraz jego miejscu w operowym świecie. Uwzględnia wpływy epoki i charakterystyczne nurty stylistyczne, a także to, jak biograficzny kontekst kształtuje sposób pisania arii i wykorzystanie zdobnictwa.

Drugi rozdział poświęcony jest cechom wokalnym w dziełach Gioacchino Rossiniego oraz praktyce wykonawczej. W dysertacji znajdujemy bogato omówione i poddane analizie cechy, jakie są charakterystyczne dla arii Rossiniego, niezależnie od tego, jaki głos zajmuje się wykonywaniem danej arii. Taką cechą która wysuwa się na czoło jest koloratura i jak konkluduje Autorka nie każdy głos jest również stworzony, aby wykonywać tego typu muzykę; decydują o tym warunki głosowe, fizjonomiczne i fizyczne. Doktorantka w tym rozdziale precyzyjnie omawia technikę oddechu, legato, koloraturę, sposób realizacji zdobień i zależności między arią a typem głosu, a także rolę zdobnictwa w narracji postaci. W tym zakresie Autorka podkreśla, że ornamenty nie są jedynie efektownymi figurami, lecz służą przekazowi emocji i scenicznego charakteru arii, co wymaga także uwzględnienia tradycji wykonawczej. Treści zawarte w tym rozdziale doskonale przygotowują do treści zawartych w rozdziale trzecim którym jest Dzieło Artystyczne.

Trzeci rozdział przedstawia, w chronologicznym ujęciu, Dzieło Artystyczne Kandydatki, ukazując, jak kolejność powstawania utworów wpływa na organizację materiału źródłowego i strukturę aneksów nutowych, a także analizuje funkcję poszczególnych arii w całym dziele.

Wskazuje na trudności wykonawcze i metody ich pokonywania oraz przedstawia wprowadzane zmiany nutowe, które są ilustrowane odpowiednimi przykładami. Całość łączy kontekst biograficzny z praktyką wykonawczą, podkreślając znaczenie zdobnictwa jako

narzędzia narracyjnego oraz potrzebę dopasowania interpretacji do różnych typów głosu i realiów scenicznych epoki, co prowadzi do pełniejszego zrozumienia Gioacchino Rossiniego jako artysty, którego twórczość i praktyka wykonawcza tworzą żywą, dynamiczną chronologię dźwięków.

W dostarczonej mi dokumentacji (zgodnie z wymaganiami Ustawy) zawarta jest płyta z Artystycznym Dziełem Pani mgr Justyny Gęsickiej, którym jest zbiór siedmiu arii Gioacchino Rossiniego. Wyboru omawianych i wykonanych arii Kandydatka dokonała w sposób wyważony, logiczny i stosowny do tematu recenzowanej rozprawy. Utwory składające się na wspomniane dzieło artystyczne ułożone są według chronologii ich powstawania. Zasadę tę Kandydatka stosuje w całej dysertacji, jak i w aneksie nutowym. Każdy z analizowanych utworów, indywidualnie tłumaczony przez Doktorantkę, zawiera ekfrazę libretta opery z której pochodzi, jak i charakterystykę postaci wykonującej arię. Do zbadania i analizy głównych trudności wokalnych i interpretacyjnych, w kontekście zmiennych elementów praktyki wykonawczej jak i zasad wykonawstwa arii rossinowskich, Autorka wybrała następujące arie

Aria Izabeli *Cruda sorte* z I aktu opery *Włoszka w Algierze*

Aria Rozyny *Una voce poco fa* z I aktu opery *Cyrulik sewilski*

Aria Desdemony *Assisa a' piè d'un salice* wraz z *Preghierą* z III aktu opery *Otello*

Aria Angeliny *Nacqui all'affanno/Non più mesta* z II aktu opery *Kopciuszek*

Aria Eleny *Tanti affetti in tal momento* z II aktu opery *Pani jeziora*

Aria Anny *Giusto ciel, in tal periglio* z I aktu opery *Mahomet II*

Aria Semiramidy *Bel raggio lusinghier* z I aktu opery *Semiramida*

Omawiana dysertacja zawiera analityczny przegląd trudności wokalnych i interpretacyjnych napotykanych podczas przygotowań do nagrań arii rossiniowskich, ze szczególnym uwzględnieniem praktyk wykonawczych i zasad wykonawstwa. Kandydatka identyfikuje i omawia wyzwania możliwe do napotkania w procesie pracy nad utworami artystycznymi, wraz z strategiami ich przewyższania. W kontekście interpretacyjnym podkreśla, że recepcja i problematyka poszczególnych arii mogą różnić się w zależności od wykonawcy, a całość stanowi samodzielną, oryginalną i artystyczną wypowiedź Autorki, która jest dokumentacją subiektywnych refleksji oraz techniczno - interpretacyjnych wyzwań. Zawartość opisowa koncentruje się na charakterystyce poszczególnych arii, ich przynależności do konkretnych oper, nastroju, tematyki i kontekstu dramatycznego, przy

czym tłumaczenia arii traktowane są jako odrębne zadanie w toku ich przygotowań do analizy. Autorka zwraca uwagę na brak ilustrowania przez nią rytmiki poszczególnych grup, ponieważ istotne jest ukazanie ilości dźwięków skoro liczbę dźwięków może warunkować kondycja wykonawczyni.

Pani mgr Justyna Gęsicka przeprowadziła swoje badania zarówno od strony teoretycznej jak i praktycznej, wykorzystując własne doświadczenia na tym polu. Korzystała przy tym z obfitej literatury dostępnej w formie książkowej, czy cyfrowej pisząc pokrótce, jakie przedstawienia operowe są obecnie wystawiane na polskich scenach operowych. Uważam, że ta praca, oprócz jej wyjątkowości, jest niezwykle cenna zarówno dla śpiewaczek jak i studentek sztuki wokalne. Metodologia Jej pracy, zastosowane metody badawcze doprowadziły do wyekstraktowania źródła ekspresji i praktyki wykonawczej arii rossiniowskich w aspekcie trudności wykonawczych jak i rozstrzygnęły czy obecna praktyka wykonawcza różni się od tradycji wykonawczych kształtujących się na przestrzeni lat co jest tezą Jej pracy.

W tekście poddaje analizie praktykę wykonawczą wybranych utworów i dochodzi do wniosku, że obecna praktyka nie różni się zasadniczo od tradycji kształtowanych przez lata. Mimo wyznaczonych przez kompozytora zasad wykonawczych, nadal zdarzają się wykonania odbiegające od kryteriów Rossiniego, które w efekcie tworzą nowe odcinki muzyczne i z czasem przekształcają się w utrwalone tradycje wykonawcze. Kandydatka wykazała, że różnorodność wykonania zależy od konkretnego głosu realizującego arię; każda interpretatorka dopasowuje partię do własnych warunków głosowych, co powoduje stałe różnice w brzmieniu i interpretacji.

Przedstawiany w pracy zapis graficzny elementów poddanych przekształceniom oraz opis i porównanie zasad wykonawczych dotyczących wykonywania arii Rossiniego wyraźnie obrazują myśli Autorki. W badaniach materiałów nutowych i nagrań podjęto próbę odpowiedzi na pytanie, czy obecna praktyka wykonawcza różni się od tradycji, która wykształcała się na przestrzeni lat; po wnikliwej analizie stwierdzono, że obecna praktyka nie różni się istotnie od tradycji ukształtowanej przez lata, choć bywają wykonania znacznie odbiegające od kryteriów Rossiniego, które tworzą nowe odcinki muzyczne przekształcające się niekiedy w nowe tradycje wykonawcze. Zauważono również, że wykonywanie omawianych utworów różni się i będzie różnić w zależności od głosu, który arie interpretuje, co skutkuje dopasowywaniem utworów do indywidualnych warunków głosowych.

Dobór repertuaru i kolejność utworów były logicznie przemyślane i zaprojektowane w porządku chronologicznym powstawania, a zarejestrowane Dzieło Artystyczne zawiera w

sobie znamiona oryginalności i nienagannej stylistyki, stanowi udaną syntezę tradycji wykonawczej z zasadami interpretacyjnymi sformułowanymi przez Gioacchino Rossiniego.

Po wnikliwym zaznajomieniu się z dysertacją Pani mgr Justyny Gęsickiej

Analiza wybranych arii z oper Gioacchino Rossiniego w kontekście praktyki wykonawczej i interpretacyjnej stwierdzam, że w recenzowanej rozprawie doktorskiej jest zawarta bogata ogólna wiedza teoretyczna, Autorka posiada umiejętność samodzielnego prowadzenia pracy naukowej i artystycznej, a rozprawa doktorska stanowi oryginalne rozwiązanie problemu naukowego, jak i oryginalne dokonanie artystyczne, przez co spełnia wszystkie wymogi Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o Szkolnictwie Wyższym i Nauce, zgodnie z art.187, art. 190.

Pracę przyjmuję i oceniam bardzo wysoko

Recenzent

Prof. dr hab. Andrzej Biegun